

lt 5689. 1729

Uued armastuse
ja
kosjakirjad.

Tartus
Hermann'i trükkikoja trükk

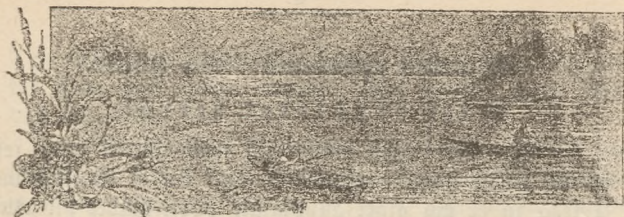
Uued
Armastuse- ja
kosjakirjad.

Carlus
Germann'i trükitaja trükk ja kulu.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

25399

I. Kirjad tutwaks saamisest kuni pulmadeni.

Tutwustamise kiri.

Wäga auustatud neiu!

Ammu oli mul igatsus Teiega tuttawaks saada, aga kuri saatus ei ole seda senini täide saata lastnud. Ra puudus mul julgus pidudel Teile ligineda ja alati juhtusin ma Teid alles siis silmama, kui Teid auustajate hulk piiras. Ra ei läinud mul õnneks kunagi Teid tantsule kutsuda, sest et Teie minu jaoks ialgi waba ei olnud, waid ikka ühe eht teise tuttawa nooremehe kaenlas üle tantsupõranda hõljufite.

Et Teie päälnäha usaldusewääriline ja lahke neiu olete, siis julgen kirja teel Teie poole pöörada, et Teiega ometi kuigi wiisi tuttawaks saada. Teatage mulle, kas Teie Hariduse Seltsi pidule, mis tulewa pühapäewal toime pandakse, tulete, ja kas Teie sääl siis mulle wähest mõnd minutit ohwerdada ei tahaks? Kirjutage, kas ma Teie lahtuse pääle loota tohin.

Weeritul, 3 detj. 1909.

Teie auustaja N. N.

Wastus eesolewa firja pääle.

Wäga auustatud herra!

Teie kiri tuleb mulle küll wähe imelik ette, sest et ma sellest nagu etteheiteid leian, kui ei tantsiks ma Teiega ja et ma alati auustajate poolt ümber piiratud olewat. Ma ei tahaks mitte uskuda, et Teie ial mahti ei ole leidnud mulle ligineda, sest nii mõnigi kord olen ma seltsi lõbuõhtutel igawust tundnud, ega ühtegi leidnud, kellega ma sõnakeste mõistlikku juttu oleksin wõinud wasta.

Kui Teie siis järgmisel Hariduse Seltsi pidul tõesti mind wäärt arwate olema enese tutvustamisega auustama, siis astuge aga julgesti igal ajal minu juurde, piiraku mind auustajate hulk ümber ehk olgu ma üksi, — Teie jaoks leian ma ikka — wiis minutit aega ja wõib olla weel rohkesti. Julgust, mu tundmata sõber! Häbi ei saa ma Teile igatahes mitte tegema.

Saawistikul, 5 detf. 1909.

Auustades M. M.

Järgmine kiri pääle tuttawaks saamise.

Mu wäga auustatud neiu!

Tõesti, mu süda ei anna järele: ma pean tahes ehk tahtmata oma tundmisi Teile awaldama. Põhsuma südamega ootasin ma Teid pidusaalis. Sääl astusite Teie sisse nii ilus, ärge pahandage, kui wälja ütlen, — ilus kui ingel — saali — punane roos rinnas. Rõõd nooredmehed hakkasiwad sosistama, aga minu süda see tõusis ja wajus, kees ja paisus Teid nähes — mis see oli, kas hirm wõi auustus ehk midagi muud, ei tea ma isegi, aga ma olin õnnelik ja ühtlasi ka nii — õnnetu, sest mul puudus — julgus. Nüüd oli filmapiikl käes, kus ma Teile end ette seadima pidin. Teie wähtsitate kui pidu tuninganna üle saali, — wiist otsisite

Teie mind, aga ma pidin igatord filmad maha lööma, kui Teie pill mind puutus. Ma kartsin, nagu põletaks see mind.

Siis kui Teid tuttawate hulk piiras, mõtsin ma julgust ja lätsin Teile ligemale. Teie olite üli rõõmus ja lahke, ajasite kõikidega juttu — aga mina waene olin arg ja kartlik, ning ei suutnud enam sammugi edasi astuda.

Kui siis tantsu aeg tuli ja Teie weidi istuma jäite, astusin ma Teie juurde. Smeštades waatasite mulle otša, kui ma arglikult oma nime nimetasin. Ja siis järgnesiwad õndsad ja kõige ilusamad filmapilgud minu elus : Teie rääkisite minuga, naljatasite ja naersite ning ei läinud mitte ühegiga enam tantsima eht nad Teid küll iga minut minu kõrvalt riisuda tahtsiwad.

Siis kui naesterahwaste tants tuli, palusite Teie mind wiisakalt kumardades tantsima, ja peagi hõljusite õndsalt — ärge pange pahaks, et nii ütlen, see on lullelik — hõljusite õndsalt mu laenlas ja ma tundsin esimest korda armujumala terawat noolt omas südames . . .

Ja ma tundsin. Ma usun, et Teie seda tunnet mitte lämmatada ei taha. Kui Teie mind wäärt arwate olemat, siis wastate mulle, aga kõige päält tahaksin ma niisugust wastust : Kas tohin ma Teid tulewikus „südame sõbraks“ hüüda ?

Kõige suurema auustusega ja südamlise terwitustega.
Beerikul, 9 detf. 1909.

Mein wastus selle kirja pääle.

M u s ü d a m e s õ b e r !

Olgu, Teie tahtsite mult luba mind selle nimega nimetada, nüüd olen mina esimene, kes Teid julgust mõtab nõnda hüüda. Kui meie pidul kõnelfime ja tantsime, siis tundsin ma juba, et Teie mu südamel ligemal olete, kui üldki teine eht päris õieti tunnistada :

et Teie ainufene olete, kelle jaoks ma omaš jüdames ruumi leidſin.

Pidul ja pidult kodu tulles tõuſis ja wajus mu rind uute mulle ſenini tundmata tundmuſte all; oli jee ſõprus ehk armastuſ, nimetage ſeda milleks Teie iſe tahate, aga ma olin otſata õnnelik, mu hing oli midagi waigistawat ja midagi ülendawat leidnud, ſeda, miš ma ſenini aſjata otſiſin, ootſin ja lootſin: Teie kaju oli mu hinge jäänud ja ſeda ei ſaanud enam ütsgi wõim ſäält kuſtutada, kui ma ka oleks tahtnud — ma ei ſuutnud enam, ma olin ja olen oma tundmuſte paetus täieſti wangis.

Ma arwan, et Teie nüüd ſelgeſti teate, kuis minu ſüdamega lugu on. Teie ei ſaa wiſt mitte pahaks panna, et ma Teile kõit awalikult ja otſekohe üles tunniſtaſin. Nüüd on mul Teie waſtu üks palwe: teatage, miš Teie mu tundmuſteſt arwate ütélge, kas ma end waheſt ei peta? Wiimati olete Teie ammu ja igaweſti teiſe oma?

Haawistiſul, 11. detſ. 1909. Südamliſelt terwitades.

Järgnew waſtuš peiu poolt.

Mu kallis jüdame neiul!

Süba mind, mu ſüdame sõber, et ma Sulle otſekohe Sina ütlen. Et Sa mulle oma tundmuſi awaldaſid, ſiis julgen ma Sulle ka Sina ütelda, ſeſt meie ſüdamed tulſuwad teine-teiſele ja meie oleme hingeliſelt igaweſti ühendatud. Sinu tundmuſed on mu elu õnn ja Sa ei ole end mitte petanud, ſeſt minu ſüdames ei ole teiſele ei enne ega pärast muud kohta olnud, kui Sinu kaju jaoks. Ammu, ammu elab ſee ſääł ſeſs ja ta kujuneš teatud pidul weel täielikumaks ja iluſamaks ja kindlamaks, nii et Sina ütsi mu hinge hind, mu elu, mu arm ja mu walu oled.

Ütle, mu südame sõber, kas ma tohin Su juurde tulla: Võib olla, tülitan Sind ja Su omaseid enne aegu. Kirjuta mulle, kus ja kuni meie tollu saame. Mu süda igatsseb Sind väga näha: Ma ei saa ega wõi ilma Sinuta mitte elada!

Terwitan Sind mu südame arm! M. M.
Beerikül, 13. detj. 1909

Mein wastus selle kirja pääle.

Kõige kallim südame sõber!

Soo, mu südame kallite, nüüd woin siis Sulle Sina ütelda, mis ammugi mu hinge iha oli. Nüüd tean ma, et mul siin tühišes ilmas üks kindel sõber on, selle najale ma end elutormis toetada woin. Seni pidin ütsinda kui kõrbe teed rändama, sest mu sõbrannad käiswad igaküls ise rada ja teed ja oliwad wahest selles, et mõni sõna lahketa juttu ajada. . . Nüüd aga on mul elu hind läes — mina tean, et Sina mulle kõik oled, mis siin patuſes ilmas iganes olla võib, mina tean, et Sina minuga lord õnne ja rõõmu, walu ja waewa kandma saad, mina tean, et ka minu wanedad ja omased Sinuga rahul on, sest Sa oled mõistlik, arusaaja, tõsine ja mehine mees, niisugune nagu neid meie ajal laterna tulega otsida tuleb. Sa wõid igal ajal meile tulla: Su tulek walmistab meile kõikidele rõõmu, kõige rohkem aga minule. Tule siia, mu kallite, tule, kuna Sa tahad: Ma ootan ja igatsen Sind näha.

Terwitan Sind südamest ja pigistan Su mehist kätt. M.M.
Haawistikül, 15. detj. 1909.

Kiri pärast seda.

Mu elu, mu warandus, mu südame neiul!

Kui taewalikud oliwad need filmapildud, mis ma Sinu feltſis wiibisin! Kui ütleмата, õnneis oli see

tund, kus Sa minu rinnal hingasid ja ma Sinult esimehe pruudi musu wõtsin. Ma olin ühendatud ju ennegi Sinuga, nüüd aga kinnitasin jeda katkemata tuld ahelaga, mis meie mõlemate hingest wälja käis ja suundluses ühte sulas.

Mä mõistmata ihade waigistus oli selles. Kõik torm waitis ja ma tundsin, et ma õnnesaare randa olin jõudnud. Ei ole ühlegi taktistust enam: Ei ole ühtegi kaljut enam ees, — ilu ja sära, hiilgus ja õnn see on nüüd mu oja ja ma tean, et see ka eluajaks mu osaks jääb.

Uga, kas tead, mu kõige kallim: Ma ei saa enam üksi elada: ma igatzen jeda tundi, kuna meid seaduslikult ühte seatakse. Kõige pealt peame ilma ees awalikult kihlatud olema ja selleks päri oma wanematelt järele, lunas meie end kihlata wõime. Oleme meie kihlatud ja siis ei saa külamooritused oma enneaegseid tühje jutte wälja laotada ja meie wõime wabalt igal pool liituda ning kõigile julgesii silma waadata.

Suudlen Sind ja loodan pea wastust. M. M.

Beerikül, 17 detf. 1909.

Wastus.

Mu kallike, mu süda^me elu!

Mis Sa kirjutas, see kõik tuleb kui minu südamest. Ka mina olin niisamuti õnnelik kui sina ja needsama tormid, mis Sinu hinges laenetasiwad, leesiswad ja tõusiwad ka minu südames ja waikeuesiswad esimese, teise ja järgewate paljude musude all. Tõesti, see oli tuld side, mis meie südameid esimeses süülas juutluses ühendas, see oli armastuse kõrgem pant ja ihade ning igatsuste rand, kuhu meie jõudsime ja kuhu randa jõudsime.

Sa paned paljaks, mu sõber, et ma nii luuleiluts jaan, aga tea, et armastus igauht luuletiimu

taewasse tõstab, — ta wiib meid maisest üles hõlj-
wasse ja udusesse ihade merde, ta wiib meid ilule ja
päikesele wastu, kuid tutvustab meid ka pea selle maisse
murega, ilma milleta elu mitte elu ei ole.

Kihlusi peame wanemate lubal jõulu teisel pühäl.
Runas meid aga seaduslikult ühte seotakse, seda ei saa
praegu weel määrata ja selle üle kõneleme wanematega
läbi, kui meile tuleb. Tule juba täna õhtu.

Sind südamest igatseja ja armastaja. N. N.

Haawistikul, 20 detj. 1909.

Peigmehe kiri.

Mu warandus ja mu tõik!

Ette elamine jällegi ilusa ja õndsas õhtu üle.
Kui ma Sind suudlesin, siis awanes mulle kui taewas
ja ma tundsin. kui kallid wara mi Sinus wõitnud olen.
Su kõne oli kui õppiku hõistamine mu meelest, kui
Sa mulle tajaksti tõrnu fofistafid: Ma armastan
Sind, mu kallid! Weel praegu ja ühtelugu kõlawad
need sõnad mu kõrwus: „Ma armastan Sind!“ Et
ma neid sõnu tuhande musuga tasusin, see oli tunnistu-
seks, et ka minu süda Sinu on ja Sinu osaks igawesti
jääb.

Warsti on meie kihlused: Warsti astume ilma
ette ja ütleme kõigile awalikult: „Meie armastame
teineteist, meie saame teineteise omaks — kuni surmani,
kuni hauani — ja weel teisel pool haudagi!“ Seda
päewa ootan ma igatsusega. Täna sõidan ma linna ja
tallin kihlasõrmused ja kaardid ära. Teisel jõulupühäl
ehtigu meid siis wäline kuldne side — sõrmus, et kõik
edaspidi näha wõiksid: Meie oleme teineteise omad,
— muu ilmaga ei ole meil asja. Mu südame, homme
õhtu olen ma jälle Sinu pool ja siis elame meie õndsaid
silmapiikfufid.

Sind igawesti südamest armastaja peigmees N. N.

Weeikul, 22 detj. 1909.

Brundi kiri.

Mu kalliks, mu südamele!

Kui rõõmus olen ma kingituste üle. Ma hüppasin just kui väike laps ja tantsisin tuba mööda, kui Teie Manni eila õhtu kingitused mulle kodu tõi! Kuld prossi, läemõru ja tore sõrmus, oo, see maksab midagi, aga lõik on ta ometi tühine ja kaduv, — ta ei ole midagi Sinu ega Sinu suure armastuse vastu!!

Siiagi pean ma neid, kui armastuse väliseid tunnistusi kalliks, sest kes südamest armastab, see ei tohku ühegi ohvri eest tagasi.

Ja õndsad si'mapilgud, mis Sa mu südamele, mulle walmistad, need ei unu surmani ega sääl pool haudagi mu meelest. Siru kaelas, sinu kaisus tahaks ma wiibida alati, ma tahaksin suundelda, suundelda, ja jälle Sind suundelda ning siis igawesti surra — igawese rahu siise Sinuga wajuda ja kaduda ja hõljuda sääl kui suudluse laja, kui elu mõistatuse nägemata õhk edasi — igawitu radadel, õndsuse õhtudel — tundmata luulemaadel

Need sõnad on tumedad, mu sõber, aga ka armastus on mõistmata, tume, sügaw ja arusaamata. Ma ei tea, kuis oma tundmust nimetada, ma ei tea, kuidas Sinuga kõneleda, kuidas kirjutada, sest rind tõuseb ja wajub: üks sõna tungib teise ära, üks tundmus kaob, teised tõusewad — ma olen weelgi laenetawal merel, aga armastusemerel ja ma usun, et ükski kalju meie õnneleema ei purusta.

Tule, mu südamele, homme õhtu meile jõulupuule. Siis laulame ja ilutseme koos.

Sind igatseja ja armastaja M. M.

Haawistikul, 23. detj. 1909.

Peiu kiri.

Mu süda, mu kallike!

Armastus on mõistmata ja tume, ütled Sa, aga mulle on ta selge kui päew: Sina oled minu, mina olen Sinu, ning muud ei ole enam vaja. Sa ütled, et meie armastusemerel hõljume ja see on õige. Kui ja mu kaenas wiibid, siis tunnen ma end kui taewas — lahti on õndsuseitised, wälja on piirita igatsustemaa wärawad, awatud on elu ilusamad õied ja magus lilliate leht tahab mu hinge matta, kui ma Sind juudlen ja jälle tuhat korda juudlen!

Nad ütlevad: taewast ei ole, aga meile on ta mitmel korral awatud olnud, ta awab end weel edaspidigi, ta läheb täna õhtugi lahti, kui meie käsikäes jõulupuu ümber seisame ja saladuslikku laulu: „Püha õõ, õnnistud õõ,“ laulame.

Ma saadan Manniga Sulle kirja, aga ise ei püsi ma ka enam kaua kodus: ma igatsen Sinu juurde, Sinu rinna najale — tahan Sinu ilusaid sõnu kuulda, Sinu maheda kõne woogudesse wajuda ja wiimati Sinu juudluste all jõulurõõmu hingesse woolata lasta, et weel kord lapselõõ saada, weel kord möödaläinud nooruspäewi mäletada ja siis Sinuga tõsisele elule, mõib olla ka walule wastu minna, — sest üksigi rõõm ei ole mureta, üksigi roosid on ilma okata. Nii siis, ma olen warsti saäl. Dota mind, mu südamele!

Weerikul, 24. detf. 1909.

Nägeariseni! N. N.

Bruudi kiri pääle kihluse.

Mu südamele, mu peigmees!

Walikult oleme nüüd teineteise omad, mina olen õnnelik pruut ja Sina õnnelik peigmees. Unustamata on see filmapilt, kui Sa kihlasõrmuse mu sõrme panid ja kõitide ees awalikult mind juudlesid. Mu sõbronnad

olivad kadunud mu päale, sest nii südamlitku peigmeest ei olemat nad ennem veel näinud. Ma ujusin kui õnne meres, joovastuste magusas tundmistes, — ma olin kui õndfuste kaisus, ma olin kui teiseks sündinud ja teiseks loodud. Uuesti elasin ma veel hiljutise jõuludõhtu üle, uuesti kihlasin ma end Sinuga, uuesti wandusin ma truudust, nagu oleks seda veel tarwis aga ma wandusin ja hõiskasin Sulle kui meie iselestis teises toas olime: igawesti, tuhat korda igawesti olen sinu!

Nad ütlevad: jõulu rõõm on suur! Mis oleks jõulu ilma meie jõuluta, meie kihlufeta! Jõulu rõõm on nüüd sada korda suurem, — tuhat korda rõõmsamast kui muidu laulsiime üleila õhtul: püha õõ, õnnistud õõ ja pärast seda pigistafid Sa mind südamlitult oma puhtale rinnale ja küsifid minult, kas ma õnnelik olen: „Jah. õnnelik! ütlemata õnnelik,“ nii kuulsifid Sa mu suust wastust.

Mis oleks küll elu Sinuta, mu kallite! Do, ma ei jõuaks enam elada, kui Sind mu kõrwal ei oleks — ma oleksin purustatud, waene, armetu ja — wilets. Aga, ma ei taha mõtelda, mõtelda: ma olen nüüd õnnelik ja tahan selleks jääda, igawesti jääda! Homme loodan ma end jälle Su rinnal wälja puhata, homme tahan ma jälle igatsuste mõistatuste merel armastusepaadiga hõljuda! Wabanda mind, mu südameke, et ma tahan. Tule siis ja hõljume, hõljume!

Saawistifut, 27. detf. 1909. Sind igatseja pruut N. N.

Peigmehe kiri.

Mu kallite, mu südameke!

Õnn, mis on õnn? Kas õnn see on, mis meie eila õhtul, — wanaaasta õhtul — nalja pärast tinast walasime, ehk on õnn see, mis praegu meie mõlemate rinda täidab? Õnne mõiste on laialine, mu kallite;

õnne mõistel ei ole piiri, aru ega otja! Üks on õnnelik kui ta teisi walitseda ja käskida saab, teine, kui ta palju kulda, palju raha on, kolmas aga, kui tal ilus maakoht eluasemeks on jne. Meie oleme aga õnnelikud, et meie teineteise omad oleme, et meie hinges ja südames armuleegid mäsawad, põlewad, helgiwad, tõusewad ja tungiwad — see on õnn mida meie otsisime ja igatsesime ning wiimati leidsime. Ma pean suure luuletajaga ütleva:

„Oh testaks igawest see tuli,
Ja noore armu õitsew põli!“

Jah! — testaks igawest; see on mu soom, see on mu õnn, mu elu ja mu lõik, kui Sinu minu ja mina Sinu oma olen. See päew ei ole wist kaugel, kui meie altari ees teineteisele juud ja täht anname ja meid kuldsel laulatuse sõrmusega ühte liidetakse, beldeš, et meid maa pääl muu keegi lahutada ei saa, kui surm. Seda õnnelikku päewa oodates ja igatsedes tunnen ma enese weel mitu korda õnnelikuma olema kui muidu ja tahtmata tõuseb südamest hüüe:

„Oh jõuaks ükskord kätte tund!“

Mis arwad sa, mu kallis, mu süda: „Miksal meie pulmad teeme!“ Ütle, las pea? Homme ootan wastrust, siis tulen Sinu poole läbirääkimistele.

Terwitan ja suudlen Sind südamest. N. N.
Weerikul, 1. jan. 1910.

Brundi wastus selle pääle.

Mu süda me peigmees! :

„Miksal meie pulmad teeme?“ Do. see on armas, ilus ja lõbus küsimus! Kas lewadel: „kui häälitseb lind?“, kui hõiskab ööpik metsajalus? Ei, ma arwan kindlasti, et ei, sest sinna on palju aega. Küll oleks ju ilus siis pulmailu pidada, kui hüüawad linnud ja

lehtawad lilled nii armsasti, kuid, — oodata ei jõua ma: Olgugi talw nii külm ja wali, meie südames on kewade, igawene nooruskewade! Meil õitsewad õied ja laulawad linnud ka siis, kui külm aiateibas raskub ja pahane, pahane wihaselt ja wingudes üle kena kodumaa nurmede ja niitude, metsade ja aasade rändab.

Pulmad teeme pea, mu kallis. Ma arwan, et juba enne paastu algust igawesti ühendatud oleme. Sa tead, et meil wana ustu ja Saksa sorti õpetaja on, kes paastu ajal laulatada ei taha. Ka peame meie weel wana moodi kirikumõisa „lugemisele“ sõitma, kus õpetaja meid weel enne noomida ja manitseda tahab ning mis peaaugi: noomimise eest kaks rubla wastu võtab! Waata, nii on need ilma asjad: Lase ennast noomida ja maksa raha päälegi! Siis tuleb kantslist „maha kuulutamine“ kolm pühapäewa järgi mööda, kus kogudus hingepidades, nii et ühtegi lõha lõksatust ega teist häält kuulda ei ole, — kuulab. See temp, mu kallis, võtab sõit aega, sellepärast teeme ruttu ja pea. Tule homme meile, mu südamele!

Südamest suudeldes ja terwitades M. M.
Saawistikul, 2 jaan. 1910.

Peigmehe firi pärast seda.

Mu kallis, kallis pruut!

Nii siis — weel kolm nädalat ja meie oleme abielus. Kolm pikka nädalat on meil oodata, siis pühitseb meid waimulik, ehk küll meie ise ammu end teineteisele pühitsenud oleme. Süda tahab igatsusest lõhkeda — jõuaks ennem see päew — tuleks peagi see tund!

Altari ees ja teiste kuuldes wannume meie siis weel kord igawest truudust ja waimulik kirjutab selle tõotuse ja wande kiriku raamatusse üles.

„Abielu siidifide,

See on naese kindlam pide!“

ütleb salmitene; kuid ka mehel peab ta siidifidemets ja kindlats paelaks olema, et ta ei katkeks kunagi. Minu sõbrad ja tuttavad ütlevad, et abielu mitte enam see ei olewat, mis magus mõrşjapõlv. Ma ei tahaks seda mitte uskuda, et meie wahelord pääle laulatuse teijeks muutuks. Meie ei astu ju mitte raha pärast ega mõne muu ilmaliku kasu pärast abielusse, waid puhta armastuse pärast. Ma usun kindlasti, et meie armastus terve eluaja niisamasugusets tõsijets mõrşjapõlweks jääb, kui praegu, ja ütski õnnetus ega häda seda muuta ei saa. Sellepärast ei lohuta mind sõna „abielu“ mitte.

Homme lähen ma teile ja siis räägime pulmade üle järele, keda kutsuda tuleb ja kuis pulme toime panna: kas alkoholi jooksi tuua ehk mitte jne. Ka tuleb ligemal ajal linna sõita. Meie sõidame wist X watsali, jätame hobuse N. hoolde ja õhtuse rongiga tuleme wabest linnast välja. Kui asjatoimetus pikale wenib, siis jääme „Estimaale“ õõtsi.

Bigistan ju siidi käetests ja suudlen Sind N, N.

Weerikul, 7 jaan. 1910.

Brundi wastus selle pääle.

K a l l i s j ü d a m e t e l

Ka mina ooton igatsusega pulmapäewa ja millasgi ei tule mul meelde kahelda, et magus mõrşjapäew sellega lõppenud on. Abielu siidifide, mis meid ühendama saab, on kindlats lõitets, mida ütsgi torm lahti ei suuda tangutada. Mis ilm abielust räägib, see on tõit tühi puru: Kes enne pulmi truud ei ole, neid ei ühenda ka waimuliku sõnad mitte kindlasti kottu, aga kes wabatahtlikult ja südame järele end teineteisele andnud on, need wõiwad ka ilma laulatujeta truuduses ja armastuses surmani kõndida. Aga meie täidame riigi säädust, mis laulatada käsib ja abielu muidu makswaks ei loe. Smelit on küll see ilm: nagu seisaks abielu ja

armastus nende jäädlaste ja laulatuste küljes! Ma kallis, kui meie ka nende wormide ja kombete täitmise pääle wälja lähetsime, siis oleks meie õnn peagi purustatud ja meie mõrjapõlw warsti musta leinalorriga kaetud. Armastus on ja jääb ainjaks ja lõwaks lõitaks — sellepääle rajame oma õnnemaja, selle pääle ehitame oma abielukoja.

Mis pulmadesse puutub, siis soowitsin ma küll seda, et pulmad ilma joowastawate jookideta toime pandaks. Sinna mineku üle räägime muidugi täna õhtu pikemalt.

Palju südamlitka terwitusi kuni jälle nägemiseni N. N. Gaawistikul, 8 jaan. 1910.

Pein firi enne pulmi.

Mu igawesti armastatud pruut!

Baar päewa weel, siis oleme oma igatjuste ja lootuste tippul. Aga sinna tahame meie ka jääda: seda mõidetud kantsi ei anna meie enam käest ära. Mühagu siis marus meri ja lohagu hirmsad wood ning ahwardagu meid surm: meie jääme ühte ja kui tarwis, sureme ka ühes koos. . .

ea jätame noorep lwe lapse-ka päewad jumalaga ja sõuame kõsisele elumerele wälja. On meie lootuse, usu ja armastuse ankur lõwa, siis ei tõrda meie kedagi mingi mõim ei suuda meid mõita: seotud südamed jääwad surmani seotuks.

Mu armukene, mu kõige kallim. Kunagi weel ei ole mu tundmused rinnas nii tugewasti tõusnud, kui nüüd: kõik lainetab ja keeb; mu süda on nii armastust ja õnne täis ja ma tahaks kõigele ilmale laela hakata ja ütelda: ma armastan lõpmata, ma armastan otsata oma pruuti.

Kelle süda tundmuste tungil tõusnud ja wajunud ei ole, see ei tea mitte, mis armastus on. Kes hinge

jügamusteni tunginud ei ole, see ei tea mis õnn on, see ei tea mis ühe kalli hinge eneselewdimine tähendab. Enesele wditnud olen ma sind, mu kallike; see on mu elu esimene ja kõige suurem wdit ja selle wditu suurus on mõõtmata.

Ma ei osta kõiki oma tundmusi kirja panna, mu südamele, sest ma ei ole luuletaja, aga ma arvan, et ühelgi luuletajal ka süda kangemine igatseda, loota ja armastada ei wõi, kui minul. Et ka Sina neidsamu tundeid tunned, mis mina, siis olen ma veel rohkem õnnelikum ja ujun nüüd enne pulmi kui taewalikus õndsuste meres. Oa häste, mu kallike, pea olen Sinu pool — pea oleme ühendatud!

Weerikul, 18 jaan. 1910. Sind armastaja peigmees M. M.

Brundi firi enne pulmi.

Mu südamest armastatud peigmees!

Täna on wiimane päew uieu põlwes: Homme selajal oleme abielu siidisidemete läbi seotud ja algame teistjuguist elu, elu, kus meie enam teineteise kõrvalt ei lahtu. Mul ei ole tulewiku eest ühtegi hirmu, aga ometi tunnen ma nagu kahetsust, et lapsepõlv nii ruttu mööda on lendanud: ilus ja unustamata on ta ning ei kao iganes mu mälestustest. Sinuga täpikäes rändades hõljub mu südames edasi: lapsepõlwe murumaa ja hella ema hool, kallis isatodu, niit ja nurni, wulisev ojake ja lohisev kaasik, kõik, kõik mis mulle kodu armjaks ja meeldiwaks tegi. Oa aiaäärne tänav, kust isa mind läe kõrwal wäikeselt tuppa magama tõi, ei unune mu mälestustest: Aeg tuli maa ja mere peal, film mõnda seletas ja ma tundsin, et mul kõigest sõbra ja armast eluseltõilist tarwis on. Ma igatsesin sõbra järele, ootasin ja lootisin, et ma ta leian ja mu lootus ei petnud mind: Sina oled mul nüüd täies ja hümme innitame seda kõigide kuuldes „jaga.“

Homme siis! Misjuguised tunded, mu süda, nüüd mu rinda täidavad, ei suuda ma kirjutada. Kui Sa õhtu tuled, siis kõneleme, dieti ütelda: waitime ja oleme õnnelikud, sest tõsine armastus ei tarwita palju sõnu: Meie pilgud kõnelewad selgemat keelt, kui kõige ilusamad sõnad seda ütelda suudavad. Meie suundlus ja palaw hingeõhk on kindlam pitsat, kui mitusjada „jad,“ mis meie teiste kuuldes ütleva peame. Sinu mehelik täepigistus räägib truudusest ja armastusest millega Su rind minu vastu täidetud . . . Aga siisgi, siisgi ootan hommest päewa nii igatsusega, ootan meie laulatust ja pulme, ootan selle järelbushi ehk ma küll ise sugugi ei tahtle. Tule, mu arm, ja walmista mind altari ette wiimiseks! Kõneleme wiimast korda kui lahised inimesed, kui mõrsjapaar ja astume siis täis julgust tulewikule vastu. Tule! Su mõrsja kutsub Sind — ta on walmis Sinuga minema — ilust ja walust — kurbtusest ja õnnest läbi.

gaawistikul, 20 jaan. 1910. Sind igatseja pruut M. M.

III. Igatsugused armastule- ja kosjakirjad.

Kiri ligemaks tutvustamiseks neiuga.

Wäga auustatud neiu!

Meie wiimastest koosolekust saadit M. pidul tunnen ma iseäralist igatsust teiega kokku jaada, kuid kuri saatust ei ole seda senini korda saata laisknud. Mitu kord olen ma Teid küll siin ja jääl näinud, aga ometi ei saanud ma Teiega kokku. Nüüd wotan ma südame rindu ja kirjutan Teile. Panete Teie seda pahaks, siis on see küll halb ja ma palun südamest end wabandada. Kui Teie aga mitte mu kirja põlastades tagasi ei tõuka, siis loodan ma, et Teie mulle lahkesti wastate.

Rõige päält tahaksin ma teada, kas ma Teile ligineda tohin ja kas Teie süda veel waba on. Teie panete küll eht neid küsimisi pahaks, et ma otsekohes niisuguseid asju teada tahan, ilma et meie põhjalikumalt teineteist tunnetaksime, aga teadke, auustatud neiu, et ma Teid väga auustan ja ööd ja päewa selle pääle mõtlen, kuidas Teiega kokku saada ja kuidas Teile ligineda ja meeldida võiksin, nii et mul tulewikus tõsiselt etteastumiseks lootust ja julgust oleks.

Kirjutage mulle kas wõi paar rida, kas mul Teie kohta mingit lootust olemas on, eht pean ma ligemat tutvustamist Teiega järele jätma, mis mind küll väga rängasti kurvastaks. Kas tohin teie lahuse pääle loota?

Jään igatsedes wastust ootama:

(kuupäew.)

Teid südamest auustaja M. M.

Wastus.

Wäga auustatud herral!

Teie kiri rõõmustas mind väga ja mul on otse au Teile wastata. Ma tunnen Teid ammu ja pean Teist lugu, kuid seni ei ole mul mitte võimalik olnud Teiega ligemalt tuttavaks saada. Teie küsimus, kas mu süda veel waba on, tuleb mulle liig hälitseks, nii et selle wastuse selleks küll Teile wõlgu pean jääma. Saame rohkem kirjateel eht muidu tuttavaks, et meie siis näe, kelle süda waba ja kelle süda seotud on. Teie ütelnud, et Teie mind auustate ja ööd ja päewa minu pääle mõtlete, on mulle auuks ja ma annan Teile liginemiseks lootust ja julgust. Wõib olla, et ka mina Teie kohta oma südames midagi tunnen, kuid nüüd on seda veel wara ütelda, et meie ligemas tulewikus näe kuis asi kujuneb. Wähesti petawad mind ja Teid tundmused ja wiivad meid mõlemaid wale teele, sellepärast — ettevaatust ja kannatus! Küll tulewik köit

mõistatused arutab ja kõik südameilöögid ja tunded selgitab.

Sigemaks tuttawaksjaamiks kirjutage mulle selle kirja pääle wastusl. Kui Teil võimalik on, siis tulge tulewal pühapäewal X. karskuseseltsi piduõhtule, saäl saame wahest mõne lõbusa tunni mööda saata ja ligi-neme rohlem teineteisele.

(kuupäew.)

Südamlikelt terwitades M. M.

Arüitlew wastus.

Wäga auustatud herra!

Teie lahke kirja pääle, pean Teile awalikult ja otiefõhe tunnistama, et Teile liginemise katsest minuga midagi enam wälja ei wõi tulla, sest et ma oma südame juba teisele olen lubanud. Et Teile mind auustate ja õõd ja päewa minu pääle mõtlete, teeb mulle väga rõõmu, sest see tunnistab, et ma ilka wähetese ka wäärt olen. Ka mina pean Teist lugu ja olen Teist palju hääd kuulnud, aga meie tutvus tuli liig hilja, nii et sügawamat liginemist teineteisele enam olla ei saa. Ainult sõbra lätt tahan Teile kui tublile mehele pakkuda ja ma saan Teid tulewikus kui tõsist sõpra auustama, kuid tundmused ja armastus on teise pärast. Loodan et Teile sellepärast minu pääle mitte pahasets ei saa, ega ka wahest ei kurwasta. Wahesti leiata Teile mõnes teises neius enesele paremat õnne, kui Teile seda minust leidnud oleksite.

Teid terwitades ja Teile kõige paremat soowides

(kuupäew.)

M. M.

Rosjafiri.

Kõige armsam ja kallim neiu!

Juba kauemat aega oleme tuttawad, käisime ühes laulmas ja ütleme ammu teineteisele „Sina“, ka oleme

wahest armastusest rääkinud, üksteise kätt südamliselt pigistanud ja anna andeks: nii mõnegi musu olen ma Sult warastanud, mis pääle Sa mitte pahaseks es saa.

Sa tead, kallis südame neiu, et mul oma kodu ja kolle on, kus ma lähedasti elada wõin. Kodu isuks ja ehteks puudub mul aga kallis kodulana. Mina ei ole ilmas ilusamat ega armsamat näinud, kui Sina ja ei tea teist enesele kallits laasaks ja kodulanaks joowida, kui Sind.

Mu armas neiu, kas Sa wõtad siis mind wastu ja saad minu omaks, kui ma Sind näiid enesele palun ja lofin? Kas ei ole Sul ja Sinu wanematel selle wastu midagi ütlemist? Ma usun, et Su süda mitte muile ei tuisu, kui mulle, sest ainult minu wastu oled Sa senini lahle ja sõbralit olnud, kuna Sa teised kõiit karmilt eemale lütkasid. Wasta mulle pea, mu kallife, kas wõin ja tohin Sind pea igawesti omaks nimetada? Kas wõin pea „lozja tulla“ ehk kihlusi pidada, kus oma südame saladusi kõigile awalikult ütleme? Mu kallife, kas wõin?

(kuiapäew.)

Sind südamest armastaja M. M.

Wastus.

Mu armastatud peiu!

Su lozjakiri ei tule mulle mitte ootamata, sest amugi teadfin ma, ehk meie küll kunagi selle üle ei kõnelenud, et meie asi nii kangel on. Minu süda tuisus alati ja üffi Sinule ja Sinu warastatud musud olidwad kui kiinitusepitserid mu huultele, et ka Sina mind armastad ja ihaldad. Asjata küsid Sa, kas mind omaks wõid nimetada: Ma ei wõi ega saa ühegi teise oma olla, kui ainult Sinu oma, sest Sa oled ammu mu südame „riisunud,“ kui nii tohin ütelda.

Mu kallis, õnne tundmus läib mu hingest läbia kui ma selle pääle mõtlen, et Sa mind kõiselt lofid,

tahad, ja mitte minuga senini mänginud ei ole. Minu vanemad tunnewad end väga auustatud olevat, et Sina mind kosida tahad. Nad peavad Sinust väga lugu ja kõnelevad Sinust alati kiitvalt. Kihlused veame varsti ära ja siis saab terve ilm teadma, et meie õnnelikud, äräütlemata õnnelikud oleme. Nägemiseni mu kallid!

(kuupäew.) Sind südumest armastaja M. M.

Äräütlew vastus.

Auustatud sõber!

Sinu kiri ja kosimine auustab mind väga, aga ometi pean Sulle tunnistama, et Sa minu walesti aru oled saanud. Kui meie teineteisele Sina ütleme, siis ei tule see mitte sellest, et meie teineteist südamest armastame, waid kauasest tutwusest, ühes olemisest ja harjumisest. Et Sa wõhel minu läti pigistafid ja mind wägisi suudlesid, ei wõi ma midagi parata, sest üliwõimu wastu ei suuda ju keegi nõrki neiu wõidelda. Kui meie armastusest rääkisime, siis sündis see üleüldiselt ja ei käinud mitte ainult meie kae kohta.

Ma pean ju Sinust lugu kui tublist mehest ja tean ka, et Sul oma ilus kodu ja kolle on, aga mis wõin ma sääl parata, kui mu süda mitte sulle ei tujuk. Armastust ei saa sundida, ta on waba lind, kes ise omale lehtawasse õitemetsa teed otsib . . .

Ma oleksin õnnelik ka kõige wiltsemas onnis, kui ma aga tean, et see sääl on, keda ma üle kõige armastan.

Wabanda mind, mu tuttav ja sõber, teijiti ma ei wõi: ilm on suur ja lai, wast õitseb sullegi Säääl õnnelik — waata ja otsi!

(kuupäew.)

Sind terwitades M. M.

Rosjafiri isale.

Wäga auustatud herra!

Süba ammugi armastan ma Teie auuväärt tütart ja tema avaldas ka mulle oma tundmuhi. Meie oleme nõuiks wõtnud end ühendada lasta, aga praegu ei tea meie meel, mis Teie sellest asjast arwate ja kas Teie ja Teie abikaasa meile ka häämerlega oma õnnistust jagate.

Mul oleks wäga soovitan teada, kas ma Teie tütrele kosja tulla wõin. Tema ise ei julge Teilt küsida, sest et ta karmi wastust kardab. Wahest olete nii armulit ja annate mulle oma otsust teada. Ma oleksin wäga furb, kui ma eitawa wastuse saan, sest selle läbi teete Teie mind ja oma tütart õnnetuks. Jään rõõmustawat wastust ootama.

(kuupäew)

Teid kõigiti auustaja M. M.

Wastus.

Wäga auustatud herra!

Et Teie minu tütart kosida tahate, rõõmustab mind ja minu abikaasat wäga. Meie peame Teist ammugi kui tublist mehest lugu ja see on meile suureks auuks, et Teie meie tütart enese tulewaks abikaasaks olete walinud. Kunas kosjasiid toime panna, seda otustate ehk ise ja annate meile ehk meie tütrele kirja teel wõi ka sunnõnaga teada. Meie tahame teile kõike oma õnnistust jagada ja soovime, et teie eluotsani tähtsaks tõndida ja rahus ja rõõmus elada wõiksite, nii nagu mina ja minu abikaasa senini elust läbi saaminud oleme.

(kuupäew)

Teid südamest terwitades M. M.

Citaw wastus.

Wäga auustatud herra!

Teie kirja pääle pean küll, paraku sarnase wastuse andma, mis Teile mitte meeldima ei saa: Meie

ei mõtle oma tütarb veel mitte mehele panna, waid tahame, et ta meie juures elaks ja meie wanaduse päewi rõõmustaks ning meie maja ilustaks ja elustaks. Lasetsime meie teda mehele minna, siis oleks meie kodu tühine ja kole ja kurtus ründaksime siis hana poole. Teie mõite ju meie armastatud tütreka sõber olla, meie ei teela seda mitte, kuid abielusse astuda ei ole tal praegu veel mingit põhjust, ta on selleks ka veel liiga noor ja ei tunne elu. Võib olla, et tulewikus minu ja minu abikaasa mõtted muutuvad, praegu jääme küll selle juurde kindlaks, et meie oma tütarb mehele ei pane. Palume mitte meie wastuse üle pahandada: võib olla, et Teie ise ka asja järele kaalute ja wiimaks otsusele tulete, et meie tütar Teile ei sünnigi.

(kuupäew).

Teid auustades N. N.

Äraütletu wastus neu poolt.

Wäga auustatud herral

Teie auustawa kirja pääle pean ma Teile wastama, et Teie nõust minuga abielusse astuda, midagi wälja ei tule. Teie kofimine teeks ju mulle suurt auu, aga meie tunneme veel üksteist nii wähe, et meie õieti wõrrad oleme ja kuis wõiwad need, kes teineteist läbi ja läbi ei tunne, ometi abielusse astuda? Abielu ei ole mitte niisugune asi, mis igal tingimisel wastu wõtta võib. Siin peab igaüks enne oma südant põhjani läbi katsuma, kas ta ka tõesti armastuse pärast kofib ehk mehele läh. Ei leia ta südamest mitte sarnast wastust, siis ütelgu ta kohe selgesti oma „ei“ wälja, sest sarnane armastuseta abielu, ei oleks ju muud kui wiletsuste hädaorg. Sellepärast hoiatan Teid, mu sõber, ilma armastuseta kuhugi kosja minemast. Mina lütkan Teie kofimise tagasi, võib olla et Teie ka teisalt niisamasuguse tagasilütkamise saate. Wahajeks ei maksa Teid

aga minuga mitte jääda. Tehke rüüd, nagu ei oleks meie wahel midagi juhtunud.

(kuupäew.)

Rõigiti auustades N. N.

Rosjafiri lesjale.

Wäga auustatud proua!

Rahho, kuu olen ma oma südant läbi katsunud ja tuln otsusele, et ma Teid tõesti armastan ja Teid mitte unustada ei wõi. Täna kirjutan ma Teile ja nõuan Teilt otstust, kas ma Teile kosja tulla wõin. Wõib olla, et Teie weelgi oma kadunud armastatud abikaasat leinate ja teisele oma lätt anda ei taha ega wõi: Ma tunnen Teie auusat südant ja pean teist ütle mata palju lugu, aga kuidas Teie minust arwate, ei tea ma weel mitte.

Et Teie seltskonnas minuga alati lahkesti juttu ajate ja isegi minu läepigistust wastanud olete, siis on mul julgust ja lootust Teie ette astuda. Urge lütake auustatud proua, mind mitte tagasi, Teie teetsite mind ütle mata õnnetus, sest Teis üksi näen ma oma elu-õnne ja Teie elustawad pilgud on mu südamesse sädemeid külwanud, mis ialgi ei kustu, sest Teie olete täielik armastus ise, mis igameest ärandiduda ja wõita wõib. Andke mu kirja pääle rahustaw wastus, nii et mu haige süda paraneda wõib, muidu olen ma igawesti õnnetu! Kas ma wõin loota, kas ma tohin loota?

(kuupäew.)

Rõige suurema auustusega. N. N.

Wastus.

Mu arglik sõber.

Kui imelik Sa oled ja kui kartliku kirja Sa mulle kirjutad! Mina olen Su südamesse sädemeid külwanud, olen Sind ära nõidunud ja olen armastus ise — ning kõige selle pääle piatsin ma Sulle eitama

wastuse andma.. Ei, tuhat korda ei! Ma rõõmustan, et mu pilgud Sind südameni tabanud on, sest ka Sinu omad ei ole mind külmaks jätnud. Sina oled ainuke, kes minu kadunud armastatud mehe aset täita võib, sest Sul on temaga palju omadust ja sarnadust.

Ühte imestan ma, mu sõber, et Sa mulle Teie ütled. Meie oleme ju pidudel ühte puutunud, nii mõnigi kord oleme Sina pääle ära eläinud, oleme südamelikult teineteise kätt pigistanud, see kõik es sünni mitte kogemata, kuid nüüd kirjutad mulle „Teie“! Minule oled Sa Sina ja jääd selleks. Sinuga tahan ma koos oma elurada uuesti rändama hakata, ja ma loodan et see õige aua, aua testab ning halastamata surm meid nii pea lahutama ja walusaid haawu lõõma ei tule.

Tule kosja — mina olen Sinu!

Sind sügawasti armastaja M. M.

Citaw wastus.

Wäga auustatud herrol

Teie kosjakiri auustas mind wäga, aga ometi ei wõi ma ega saa ma Teile mitte igatsatud wastust saata. Et ma Teiega lahkesti juttu olen wõtnud ja teine kord ehk teadmata Teie kätgi kõwemine olen pigistanud kui tarwis, see ei tohi ega wõi weel lootust anda, et ma Teid armastan.

Teie teate selgesti, kuidas ma oma kadunud meesi auustasin ja armastasin, Meed sidemed ei ole weel tema surmaga katkenud: ma armastan teda weel hana põhjagi ja andsin talle ka oma auu sõna, et ma enam mehele ei lähe. Seda lubadust ei wõi ega saa ega taha ma ka kunagi murda.

Et mu pilgud nii mõnegi nooremehe südamesse sädemeid on pildunud, see tuleb küll minu enese teadmata ette. Võib olla, et ma armastus ise olen, aga see armastus ei tohi enam sellelegi kättejaadaw olla.

Ma olen juba mitmele eitawa wastuse andnud, annan ka nüüd Teile, mis üle Teil mitte kurwastada ei tarwitse, sest ilmaft leiate ja wähesti tröösti — neidusid on küll, kes mehele minna igatsjewad. Urge kurwastage liiasti, — ma ei wõi teifiti! Andke mulle andeks.

Terwitades M. M.

Teie mehe kosjafiri.

Wäga auustatud neiu!

Mitu aastat on sest mööda, kui ma oma eluselt silije mullapõue sängitasin. Haawad, mis tema surm mulle löi, ei tahtnud ega tahtnud paraneda. Säälnägin ma ühel päewal Teid ja meie saime häädeteks tuttawateks. Teie kõnes leidsin ma palju seda maheadust ja õrnuft, mis mu kadunud abilaasjal oli ja Teie silmadest nägin ma niijamaisugust sügawat jina, kui temalgi. Ma uppusin selle sügawuse sisse ära, sest Teie maheadad sõnad wangistawad mind ja nii pidin endist kallist pilti unustama ja kaotama.

Mu kodu on korratu, sest siin puudub korraldaja täsi. Mu süda on rahutu, sest mul puudub kallis elujeltiline, kes mind elutormides toetaks. Ei ole mul enam rinda, keda ma enese rinna wastu armus pigistaksin, ei põlewaid huuli, kes mu suudlusi wastaks: ma igatsen ja unistan kõige selle järele ning mõtlen selle juures ainult Teid, sest Teie olete mu eluhind, mu ainuke ja kallite, kes mind mu ülsikuses saata ja trööstida võib. Kas ma tohin oma tundmustele rahusust loota, kas ma wõin hääd wastust oodata?

Teid armastaja M. M.

Wastus.

Auustatud sõber!

Hääd wastust takate Teie ja hääd wastust saate Teie ka seekord, sest et Teie ka minu südant oma pil-

tudega wongistada mõistnud olete. Mina usuu, et ma Teile mitte halb eluseltfiline olla ei saa, vähemalt julgen ma loota, et Teie kadunud abikaasa aset täita juudan, sest ma tunnen oma rinnas jõudu olema, tunnen, et sääl Teie wastu armastus leegitseb. Kui Teie mind oma kadunu kaasa wääriliseks arwate, siis astun kohe tema kohale ja kohendan temast mahajäetud kodu. Kui Teid mingi töötus ei seo, siis tahan ma hää meelega Teie oma olla ja Teiega ühes elust läbi rännata, nii pitalt kui seda saatuse lubab ja tahab. Pigemal ajal ootan ma Teid oma poole, et asja üle pikemalt läbi rääkida. Minu wanemad soowivad wäga, et ma Teile abikaasaks saaksin, sest oma kadunud naesele olete Teie wäga truu ja õrn armastaja abikaasa olnud, mis ka lootuse järele mulle olema saate.

Terwitan Teid ja jään igatsedes Teie tulekut ootama
N. N.

Citaw wastus.

Wäga auustatud herra!

Teie lahke kirja ja soowi pääle pean kahjatsedes teatama, et ma Teile mitte rahustawat wastust anda ei wõi. Selleks on mitu põhjust, mida ma siin mitte seletada ei taha. Ka ei ole mu wanemad mitte nõuus, et ma Teile mehele lähaksin. Kui tubli mees meeldide Teie mulle wäga ja ma pean Teist lugu, aga elust Teie kõrwal läbi rännata ma ei suuda ega wõi. Teie olete hää abikaasa oma kadunud kaasale olnud, ja ka tema on Teile südamest hää olnud. Ma soowitsin, et Teie tõesti ka niisuguse inimese leiatsite, kes tema aset täita wõiks — mina ei tunne sellist enesel jõudu olemat. Urge turmastage, et Teile niisuguse wastuse andma pidin.

Auustades N. N.

Wäga auustatud neiul*)

Seft ajast saadit, kus meie wiimati M—i juures pidu pääl rõõmsalt koos olime, tunnen ma eneses üht iseäraliku igatsust Teiega tokku saada. Millalgi pärast pole aga see õnn mulle osaks saanud, Teile ennaft lähendada, eht ma küll Teid paar korda uulitsa pääl olen näinud. Ma wõtsin julgust ja tahtsin Teile mõne reakesega om'a soowi awaldada, lootes, et ma Teid sellega mitte pahandama ei saa. Kui ma Teie tasast, lahket olekut, Teie loomulikku mõtlemise wiisi ja mõistlikku meelt tähele panin, siis mõtlesin ma iseeneses: Kui see inglise ütskord oma südant mulle kingiks, siis oleksin ma õnnelikum inimene siin maa pääl. Ma tahaksin häämeelega kõit teha, mislābi Teie sõbrust ja südant omale wõiksin wõita, see oleks ilusam wõit, kui kõit wahwamate wõidud maailmas. Et see tõesti mu tõsine mõte ja palawam südame soow on, seda wõite Teie kahtlemata uskuda. Kui Teie mind selle au ja õnne wääriline arvate olema, siis palun wastata mulle selle kirjakehe pääle paari sõnaga, kas ma tohin edespidi Teid oma soowidega tülitama tulla, wõi pean ma põhjatu kahetsusega seda järele jätma.

Argliku lootusega Teie otsuse pääle oodates, jään kõigetruuwimas auutundmuses M. M.

Armas Anna!

Sa ei usu kui hoopis teiseks mu elu seft ajast saadit muutis, kus Sa oma ja-sõna mulle andsid. Nagu uus jõud tuli mu liikmetesse; mu töö, mille kallale ma muidu iga hommitu tusase meelega ja raske südamega läksin, on nüüd nagu mänguasi mu käes; ma ei tunne raskesti ega waewa; kõit maailm nagu naerataks mulle wasta. Oh, millal jõuab see aeg käite, kus ma mitte enant mõttes oma õnne ette tüjutada ei pruugi, waid kus ma ju täiesti ta hõlmas wiibin ja tema para-

*) Särgnewad kirjad on B. Jakobson'i ja A. F. B. omad.

diisilikku lõhna maitssen! Weel, kallis Anna, on meil mõni nädal oodata, enne kui õpetaja ette astume. Oh et need päewad kiiremine mööda jõuaksiwad. Siisgi aeg annab arutust ja see aeg pole enam laugel, kus ma wõin ütelda: Nüüd oled Sa igawesti minu ja ma tahan olla igawesti

Sinu M. N.

Auustatud neiu M!

Kui ma eile kuulsin, et Teie nüüd jälle oma kodu tagasi lähete, siis sain ma selle üle väga kurwaks. See lühike aeg, kus Teie siin meie seltsis wiibisite, on mul kui kõigeõnnelikum unenägu olnud ja nüüd wast, kus ma kuulsin, et Teie siit ära lähete, nagu ärkataks ma unest ja tahetus tõuseb mu sees: oh, et see unenägu nii lühike oli! Mul tuleb ette, nagu ei wõits ma enam ilma Teieta elada. Arge pahandage ennast, et Teile seda nii wabalt tunnistan; see on mu südamefund, teistiti ei wõi ma teha. Ma armastan teid kõige-teruimia armuga, mis iganes ühe mehe südames aset leida wõib. Üks sõna Teie hauledest wõib minule kas taewalikkude õnne ehk otjata suurt kurwastust jaata. Ma palun, andke siis mulle teada, kumma osaliselt Teie mind saada lasete. Arge laske mind mitte kaua selles piinawas taksipidises oletus wiibida; ütelge „ja“ ehk „ei.“

Igaweste Teie M. N.

Auuväärt neiu!

Juba kaua aega olen ma Teie auusat elu-kombet ja noorust tähele pannud, misläbi ma ikka enam ja enam Teist olen hakanud lugu pidama. Ma sain ka aru, et Teie rinnus armurikas süda tuksub. See kõik on mulle julgust andnud, neid ridasi Teile kirjutada. Oh, kui ma loota tohiksin, et need reaalsed Teie juures lahter wastuwõtmist leiaksiwad. Ma ei taha kauem Teile salata, et ma Teid kõigest hingest armastan ja et ma Teiega kuni elu otsani rõõmu ja turbtust kannaksin.

On see ka Teie soov, nõh siis olen ma üks kõigeõnnelikumatest inimestest ilma pääl. Ma saaks Teid kätte pääl kandma ja kus ialgi võimalik, Teie elu lõbusaks teha püüdma.

Selles lootuses astun ma Teie ligi ja palun, andke oma kätt ja südant minule, et ma neid lüüsurmani kalliks pidada võin. Ma usun seda kindlasti, et meie elu tõeste õnnelik saaks olema. Andke siis oma lahket vastust, sellele pääle ootab igatsusega

Teid armastaja ja auustaja M. M.

Auustatud neiu!

Kartliku südamega võtan ma sulle kätte, et Teile teatada, mis minu südames pesitleb ja mind rahutumaks teeb, nii et mul enam uneägi õiget rahu ei ole, sest et Teie armas tüju alati minu waimu silmade ees seisab, Ma palun Teid ja loodan, et Teie seda pahaks ei saa panema, et ma Teile oma turba südamelugu julgen avaldada, mis mind juba sellest päewast ja tunnist saadik waewab, kui ma Teid esimest korda nägin. Et ma oma südame loost Teile juba ennemalt ei ole avaldanud, seda tegi kartus, et Teie wähest pahaks saaksite panema ja mind minu wästuarmastuse ajemel põlgama hakkama. Nii kui iga inimesel ühe asja pääle loorust on, mille pääle ta oma palawamat igatsust on pannud, mis ka minu südames kõigesuurema wäega eluse on tärganud, et Teie oma armastawat südant ja kätt mulle annaksite, nii et ma Teid peagi omaks armsaks pruudiks võiksin nimetada. Ma palun Teid selle tõttu oma südant läbi katsuda ja mulle võimalikult pea selle üle wästu anda, kas Teie rünnakid wähegi selle poolt on ja kas mul wähegi lootust Teie wästuarmastuse pääle on, et Teie mind ühels õnnelikuks inimeseks võiksite teha, selle palawam soov jälle Teid on õnnelikuks teha

Kõige palawama armastusega Teid armastaja ja auustaja. M. M.

Auustatud herra!

See au, mis Teie oma kirjaga mulle pakute, on mind väga rõõmustanud. Oma wanematele olen ma seda ette lugenud: nendel ei ole ka midagi meie ühenduse wasta, waid jätsiwad seda minu enese hooletaks walida. Siin saagamata pean ma tunnistama, et see igatord mulle suurt rõõmu tegi, kui Teie meile tulite, ja et ma Teie tublidust ja auusat meelt tähele pannes ammugi olen ära näinud, et mu tulewik Teiega õnnelik jaab olema. Ma tahan ka omalt poolt püüda, et Teie ootus ja lootus Teid mitte petma ei saa.

Ma loodan siis, et nende paari reaga Teie soowi olen täitnud ja et Teie minu awaldusega rahul saate olema. Tulge meid jälle pea waatama, et ma suusõnaga Teile oma lubadust anda wõin.

Jään auupaklikult

Teie õnnelik N. N.

